

Kvalitets- /patientsäkerhetsberättelse

Version: 1	Gäller för: Attendo Skandinavien Äldreomsorg	Dokumentansvarig: Kvalitetschef ASO	Upprättad: 2015-04-01	Utarbetad av: Maria Ekelund Dannert	Reviderad av:

Kvalitets- /patientsäkerhets berättelse för
Attendo Kampementets vård- och omsorgsboende enheterna för
demens pl 3-5 och soma 6-8

År 2016

Datum och ansvarig för innehållet

2017-02-20 Marie Pilhjerta

Innehållsförteckning

Inledning	sidan 3
Sammanfattning	sidan 4
Bakgrund	sidan 5
Övergripande mål och strategier	sidan 5
Organisatoriskt ansvar för patientsäkerhetsarbetet	sidan 6
Struktur för uppföljning/utvärdering/egenkontroll	sidan 6
Hur patientsäkerhetsarbetet har bedrivits samt vilka åtgärder som genomförts för ökad patientsäkerhet	sidan 7
Samverkan för att förebygga vårdskador	sidan 15
Riskanalys	sidan 15
Hälso- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet	sidan 16
Hantering av klagomål och synpunkter	sidan 16
Samverkan med patienter och närstående	sidan 16
Sammanställning och analys	sidan 16
Resultat	sidan 17
- Strukturmått	
- Processmått	
- Resultatmått - Indikatorer för hälso- och sjukvård	
Övergripande mål och strategier för kommande år	sidan 23

Inledning

Det har skett en stor förändring senaste åren inom hälso- och sjukvården gällande nya och mer omfattande krav som kommunicerats via ny lagstiftning och nationella styrdokument. Det har dessutom utvecklats nationella kvalitetsregister som Senior alert, Svenska palliativregistret samt BPSD registret m.m. Dessa register används idag av samtliga kommuner i Sverige.

Flera nationella styrdokument har tagits fram inom flera olika områden t.ex. fallprevention, omvårdnad vid diabetes, palliativ vård i livets slutskede, arbete med utredning och behandling av inkontinens samt ett omfattande arbete att skapa en personcentrerad vård och omsorg enligt de nationella riktlinjerna för vård och omsorg vid demenssjukdom. Dessa utkom 2010. Ett annat område som ytterligare stärkts genom den nya patientlagen (2014:821) är att den boende och dennes närstående ska vara delaktig i planering och utvärdering av sin vård och omvårdnad. De ska också kunna få information skriftligt. Detta påverkar samtliga yrkesgrupper inom de särskilda boendeformerna då ny lagstiftning och de nationella riktlinjerna ska omsättas i det dagliga arbetet.

Sammanfattning

På Kampementet arbetar vi kontinuerligt för att uppnå en hög patientsäkerhet där den enskilde och dennes närstående kan känna sig trygg och säker i kontakten med hälso- och sjukvården. Vård och omsorgspersonalen arbetar systematiskt för att minska risk för vårdskador.

Förbättringsarbetet kring handläggning av avvikelserna utvecklas hela tiden. De flesta avvikelser har skett inom området läkemedelshantering och där de flesta avvikelser har rört sig om framför allt glömda signeringar efter givna doser. Näst största gruppen inom avvikelser är falltillbud varvid dessa områden också varit föremål för olika genomgångar för att därigenom kunna analysera orsak till det inträffade och på så vis har riktade åtgärder kunnat vidtas. När det gäller fallincidenter är det personer med demenssjukdomar och kognitiv nedsättning som står för flertalet fall. Ofta är det några enstaka brukare som står för de flesta fallen.

Stora arbetsinsatser har genomförts i verksamheterna kring det fallpreventiva arbetet. Verksamheten har fortsatt arbete med att engagera hela teamet runt den boende som bl.a. inkluderar, riskbedömning, patientundervisning och delaktighet samt behövlig tillsyn för den enskilde.

Patientsäkerhetsarbetet har bedrivits kontinuerligt under året inom en rad olika områden t.ex. att utföra riskbedömningar avseende fallrisk, risk att utveckla trycksår och att identifiera

de boende som har en risk att bli undernärda. Verksamheten har under 2016 börjat registrera i Senior Alert. Registrering finns på alla brukare men underlaget är ännu inte så stort att man kan analysera eller dra slutsatser på dessa uppgifter.

Ett utvecklingsarbete med insatser i syfte att utveckla och förbättra omvårdnadsdokumentationen, utifrån de gällande nationella krav kring personcentrerad vård och omsorg har pågått under 2016. Kvaliteten i dokumentationen har generellt förbättrats i jämförelse med 2015. Båda enheter inom verksamheten har blivit godkända i egenkontrollen för både HSL och Sol dokumentation. Fokus har legat på att samla teamets kompetens kring s.k. ICF möten för att på bästa sätt kunna uppfylla den enskildes behov och för att bibehålla och stärka kvarvarande resurser hos den enskilde. Ett arbete med att skapa delaktighet för den enskilde och dennes närstående i vårdens planering, genomförande och utvärdering har börjat i höstas då indikatorerna visar fortsatt svag resultat.

Arbetet med att säkra upp de boendes behov av rätt kost, mellanmål, nattmål och ev. näringstillägg samt utveckla nöjdheten med mat och måltidssituationen har fortgått under 2016 och kommer att vara pågående. Arbetet har givit ökad nöjdhet med mat och måltider. Registreringar av givna nattmål har genomförts under året. Verksamhetschefen sammanställer och analyserar resultat årligen. Soma enheten har använt stimulansmedel för en extra personal som enbart har arbetat med mat och måltider.

När det gäller den interna samverkan i de olika verksamheterna har förbättringsarbetet som igångsattes 2015 fortsatt utvecklats till en ofta bättre fungerande ansvars och arbetsfördelning i det dagliga arbetet. Verksamheterna har framförallt fortsatt arbetet med att skapa bra och tydliga former för informationsöverföring och teamsamverkan mellan de olika yrkesgrupperna. Samtliga personalkategorier möts fortlöpande med viss bestämd frekvens eller då behov uppstår t.ex. efter en boende har varit med om en fallincident. Teamsamverkan har utvecklats och etablerats bl.a. fallkonferens, rehab teammöte, ICF möten och BPSD teammöten.

Arbetsätt ute i enheterna har kvalitetssäkrats och förfinats. Ett område är fördelning och ansvar för dagens uppgifter utifrån de boendes behov som tydligt förbättrats vilket framgår i de sjunkande siffror när det gäller fall och skador vid fall. Läkemedelsavvikelserna har drastiskt minskat i antalet genom flertalet vidtagna åtgärder men detta arbete behöver ständigt fortgå för att uppnå lagstiftningens mål att läkemedelshanteringen ska vara säker och ändamålsenlig.

Arbetet med vård i livets slutskede har fortsatt bl.a. med stöd och handledning av specialutbildad undersköterska samt sjuksköterkor. Ett team av palliativa ombud har examinerats av Stockholms Stad och PKC. Registrering i Svenska Palliativregistret har ökat markant sedan 2015. På kampementet avled 51 brukare på Kampementet 6 på sjukhuset samt 18 brukare som flyttade antingen till annat boende och 3 brukare som blev så bra i sitt hälsotillstånd att de kunde flytta tillbaka hem. Totalt under 2016 har 70 brukare flyttat in.

Under 2015 ändrades hälso- och sjukvårdsdokumentation från VIPS sökorden till ICF. Hälso- och sjukvårdspersonalen har under 2016 i teamet hittat strategi och ett arbetsätt för att försöka hitta ett gemensamt sätt att dokumentera, med mål att alla i teamet skriver samma

sak under samma sökord samt att dokumentationen och användandet av standardiserade vårdplaner har ökat i ännu större utsträckning.

Bakgrund

Den 1 januari 2011 började patientsäkerhetslagen (2010:659) att gälla. Enligt den nya lagen ska vårdgivare dokumentera sitt patientsäkerhetsarbete i en patientsäkerhetsberättelse. Berättelsen ska skrivas senast den 1 mars varje år. Patientsäkerhetsberättelsen ska hållas tillgänglig för den som önskar ta del av den.

- Det finns flera syften med patientsäkerhetsberättelsen:
- Vårdgivaren får bättre kontroll över verksamhetens patientsäkerhetsarbete.
- Inspektionen för vård och omsorg, IVO kan lättare utföra sin tillsyn av verksamheten.
- Det blir enklare att ge andra intressenter tillgång till information, exempelvis allmänheten, boende, andra vårdgivare och patientorganisationer.
- Vårdgivaren är skyldig att inrätta ett ledningssystem där patientsäkerhetsberättelsen är en del av ledningssystemet.
- Patientsäkerhetsberättelsen ska beskriva verksamhetens patientsäkerhetsarbete under föregående kalenderår.
- Patientsäkerhetsberättelsen ska innehålla en beskrivning av vilka resultat vårdgivaren har uppnått i sitt patientsäkerhets- arbetet.

Övergripande mål och strategier

Den enskilde ska känna sig trygg och säker i sin kontakt med vården. Den enskilde ska på ett naturligt sätt erbjudas att själv vara delaktig i de beslut som fattas kring planering och utvärdering och som dokumenteras på de olika planerna för hälso- och sjukvårdsinsatserna. Varje medarbetare ska kunna utföra sitt arbete utifrån goda förutsättningar så att en säker vård av god kvalitet kan ges. Ledningssystemet ska tydliggöra och synliggöra verksamhetens kvalitet och resultat för boende, personal och övriga medborgare.

Utifrån MAS riktlinjer beskrivs Kampementets del i ledningssystemet som lokala rutiner med, egenkontrollmoment och riskanalyser. Kvalitetsarbetet sker fortlöpande och strukturerat.

Mål 2016

- Resultat för Svenska Palliativa registrets indikatorer visar att det finns utrymme för att öka erbjudandet av efterlevnads samtal för närstående.
- Införande av strukturerat sätt att skatta smärtan. Abbey pain scale samt VAS ska användas i större utsträckning än under 2015.
- Att i högre grad arbeta med BPSD registret och då bl.a. föreslå och pröva omvårdnadsåtgärder som förstahandsalternativ i stället för att ge lugnande läkemedel

- Att ha stående tider varje månad för omvårdnadspersonalen för förflyttningsteknik.

Strategi

Utföra vård och omsorgsinsatser som är grundade på evidens utifrån en helhetssyn på den enskildes behov och kvarvarande resurser. Att fortsätta att utveckla det systematiska förbättringsarbetet.

Organisatoriskt ansvar för patientsäkerhetsarbetet

Verksamhetschefens ansvar

Verksamhetschefen ska enligt hälso- och sjukvårdslagen svara för att verksamheten tillgodoser hög patientsäkerhet och god kvalitet samt främja kostnadseffektivitet. Verksamhetschefen ansvarar för att MAS riktlinjer efterlevs i verksamheten. Inom ramen för ledningssystemet ska verksamhetschefen ta fram och dokumentera rutiner för hur det systematiska kvalitetsarbetet kontinuerligt ska bedrivas för att kunna styra, följa upp och utveckla verksamheten.

Medicinskt ansvarig sjuksköterskas (MAS) ansvar

Den medicinskt ansvariga sjuksköterskan har det medicinska ansvaret i hälso- och sjukvård och ansvarar för att patienten får en säker och ändamålsenlig hälso- och sjukvård av god kvalitet.

MAS ansvar ingår att bl.a. tillse att författningsbestämmelser och andra regler är kända och efterlevs och att det finns behövliga direktiv och instruktioner för verksamheten.

MAS utövar sitt ansvar genom att planera, styra, kontrollera, dokumentera och redovisa arbetet med verksamhetens kvalitet och säkerhet.

MAS ansvarar för att anmäla risk för vårdskada eller vårdskada till. Detta görs i samverkan med Östermalms SDF MAS som ansvarar för att lämna anmälan till ansvarig nämnd.

Befattningshavare med ansvarig verksamhetschef för hälso- och sjukvårdslagen § 29 samt med ansvar för enskilda ledningsuppgifter enligt Hälso- och sjukvårdslagen § 30.

Befattningshavaren ansvarar för de enskilda ledningsuppgifter inom hälso- och sjukvårdsområdet som verksamhetschef skriftligt överlämnat till denne. (Gäller verksamhetschefens arbetsområde) På Kampementet är Marie Pilhjerta verksamhetschef för plan 6-8 sedan 2015-04-15 e enligt § 29 och i dennes frånvaro har Elisabeth Ekman delegerat ansvar enligt § 30.

Hälso-och sjukvårdspersonalens ansvar

Hälso- och sjukvårdspersonalen ansvarar för att följa upprättade riktlinjer och rutiner samt att medverka i det systematiska kvalitetsarbetet. Hälso- och sjukvårdspersonal ska rapportera risk för vårdskada samt händelser som har medfört eller hade kunnat medföra en vårdskada.

Icke legitimerad yrkesutövare

- Icke legitimerade yrkesutövare är att betrakta som hälso- och sjukvårdspersonal när de biträder en legitimerad yrkesutövare
- Utför arbete enligt skriftlig delegering

Struktur för uppföljning/utvärdering/egenkontroll

- En fortlöpande analys och uppföljning av avvikelser och fallincidenter som inträffar i verksamheterna sker fortlöpande av verksamhetens medarbetare och hälso- och sjukvårdsansvariga samt av MAS. MAS har följt och följer detta arbete fortlöpande i avvikelssystemet Attendo ADD och i dialog med ansvariga i verksamheterna. MAS utreder avvikelser av allvarlig karaktär tillsammans med ansvariga i verksamheterna och fattar beslut om avvikelsen ska anmälas enligt lex Maria. Östermalms SDF MAS får kopia på kvalitetsprotokollet samt sammanställning av avvikelser månadsvis.
- Attendo genomförde en årlig egenkontroll där enheterna granskas avseende kvalitet och säkerhet (ledningssystem, rutiner och följsamhet till rutiner) detta utförs av Attendos kvalitetsavdelning enligt fastställd manual och som resultat blev båda verksamheter blev godkända. När det gäller dokumentation blev även där båda enheter godkända inom både SoL och HSL.
- En gång om året utförs en verksamhetsuppföljning avseende kvalitet och säkerhet av Östermalms SDF MAS enligt fastställd metod som tas fram av MAS i samarbete med övriga deltagare i uppföljningsgruppen. Rapport skrivs och verksamheterna upprättar handlingsplaner för ev. utvecklingsområden. Ny uppföljning sker då åtgärder ska ha genomförts
- Granskning av verksamheter inom specifika områden kan också ske oanmält eller relaterat till inkomna avvikelser eller klagomål.
- Inspektion av verksamhetens läkemedelsförråd och läkemedelshantering sker en gång per år av farmaceut. Verksamhetschefen följer upp och kontrollerar att bristområden åtgärdas.
- Vårdhygienrund/genomgång sker en gång per år på plats hos utförare av hygiensjuksköterska från Vårdhygien. Verksamhetschefen följer upp och kontrollerar att bristområden åtgärdas
- Verksamheternas egenkontroll inom vårdhygienområdet.
- Läkemedelsgenomgångar som läkare ansvarar för att genomföra tillsammans med personal på boendet
- Fortlöpande granskning av omvårdnads dokumentation sker två gånger per år av dokumentationsstödjare, Verksamhetschefen följer upp och kontrollerar att bristområden åtgärdas
- Samverkansmöten med syfte att ständigt bedriva ett optimalt patientsäkerhetsarbete mellan Kampementets ledning samt hälso- och sjukvårdspersonal i varje verksamhet sker varje månad.
- Kampementet deltog i Stockholms Stads kvalitetsutmärkelse tävling och skrev ett

omfattande bidrag kring verksamheten, dess struktur, processer, rutiner och det systematiska kvalitetsarbetet. Deltagandet innebär en djupdykning i ovan nämnda delar och identifiering av den röda tråden som knyter ihop de olika delarna i verksamheten. Återföringen från Kvalitetsutmärkelsens examinatorer ger värdefullt underlag för fortsatt kvalitetsarbete i verksamheten.

Hur patientsäkerhetsarbetet har bedrivits samt vilka åtgärder som har genomförts för ökad patientsäkerhet

Personcentrerad omvårdnad och omsorg

Begreppet personcentrerad omvårdnad innebär att personen och inte demenssjukdomen sätts i fokus och tar utgångspunkt i den demenssjukes upplevelse av sin verklighet. Personcentrerad omvårdnad syftar till att göra omvårdnaden och vårdmiljön mer personlig och att förstå beteenden och psykiska symtom ur den demenssjukes perspektiv. (Nationella riktlinjer för vård och omsorg vid demenssjukdom). För detta krävs utbildning och fortlöpande kompetensutveckling av personal samt en hög grad av empatiskt förhållningssätt. Även för de personer som inte har en demenssjukdom ska vård- och omsorg utformas utifrån ett personcentrerat synsätt.

Den personcentrerade omvårdnaden utgår från information om den demenssjukes livsmönster, värderingar och preferenser.

Det innebär att personalen inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten bemöter den enskilde som en person med upplevelser, självkänsla och rättigheter trots avtagande funktioner. Personalen strävar efter att förstå vad som är bäst för den demenssjuke utifrån dennes eget perspektiv. Den demenssjuke ska ses som en aktiv samverkanspartner. Personal bekräftar den demenssjuke i dennes upplevelse av världen och strävar efter att involvera den demenssjukes sociala nätverk i vården och omsorgen. Personalen försöker upprätta en relation till den demenssjuke och dess närstående. Ett arbete med att utveckla en personcentrerad vård och omsorg har påbörjats i verksamheten under 2015 och fortsätter under 2016.

Dock kommer det att krävas fortlöpande stora utbildningsinsatser inom detta område om det ska få ordentligt genomslag. Personalen behöver utbildning i olika tekniker att bemöta den boende samt hjälpa den boende att minnas tidigare episoder av sitt liv.

Det är också mycket viktigt att en person som har en demenssjukdom får flytta in på en enhet som är inriktad för vård av personer med demenssjukdom för att få rätt vård och tillsyn av personal med rätt erfarenhet och kompetens. Antal personal på somatiska avdelningar och demensenheter kan också vara olika. Boendeenheternas storlek kan vara olika utformade och det kan vara svårt att ge den tillsyn som behövs i vissa huskroppar då personalen inte kan ha den uppsikt som behövs.

Enligt de Nationella riktlinjerna bör boendeenheterna vara småskaliga, ingen exakt siffra anges men 6-8 personer per enhet anges som en lämplig siffra. Lugn miljö är mycket viktigt eftersom personer med demenssjukdom är mycket stresskänsliga. Miljön i övrigt bör också anpassas vad det gäller t ex färgval, ljussättning, ljudnivå mm. Långa korridorer uppmuntrar t ex till vandringsbeteende vilket kan vara mycket tröttande för en person med svår

demenssjukdom. Den miljöanpassning som krävs för personer med demenssjukdom kan vara svår att tillgodose på en avdelning som är avsedd för somatisk vård. Alla personer med demenssjukdom har rätt till en jämlik vård av god kvalitet av personal som har kompetens för detta arbete.

Multiprofessionella team med helhetssyn på boendes behov

Multiprofessionellt arbetssätt arbete syftar till att uppnå kontinuitet i vården och omsorgen, att underlätta bedömningar som kräver flera perspektiv eller kompetenser, att finna problem och hitta lösningar samt att den enskildes behov av vård och omsorg tillgodoses ur ett helhetsperspektiv.

Under året har Kampementet fortsatt att omsätta sina rutiner för teambaserat arbete i det praktiska arbetet närmast de boende. På Kampementet har genomförts team möten med olika deltagande yrkeskategorier enligt en viss struktur. De teamen som möts kontinuerligt är, ICF team möten, Rehab team möten, Palliativa teammöten, BPSD team möten, fallkonferenser i team samt kvalitetsmöten i team.

Dokumentation enligt ICF (Classification of functioning Disability) och KVÅ (kvalificerade vårdåtgärder) för hälso- och sjukvårdspersonalen

Hälso- och sjukvårdspersonalen har lämnat det gamla sättet (VIPS) att dokumentera i sina journaler och övergått till att använda helt nya delar av struktur och klassifikationskataloger som har tagits fram på nationell nivå.

Socialstyrelsen har uppdrag inom den nationella strategin för e - hälsa att ta ett samordningsansvar för att utveckla förutsättningar för ändamålsenlig och strukturerad vård- och omsorgsdokumentation. Det handlar om att informationen som dokumenteras ska kunna återanvändas för olika syften såsom informationsöverföring mellan personal inom vård och omsorg. Informationen ska dessutom kunna användas för uppföljning på olika nivåer, för kvalitetssäkring, styrning, Detta förutsätter en nationell informationsstruktur för vården och omsorgen. För att undvika risk för missförstånd krävs enhetlig och entydig användning av begrepp, termer och klassifikationer dvs. ett nationellt fackspråk för vård och omsorg.

ICF – Classification of Functioning Disability and Classification

ICF är utvecklad och godkänd av WHO (2001) som komplement till Classification of Diseases, Tenth Revision som diagnosticerar olika skador störningar och sjukdomar. WHO uppmanar medlemsländerna att använda ICF som översattes till svenska 2003.

ICF utgår från den biopsykosociala modellen. Denna består av två delar med vardera två komponenter. Den första delen är funktionstillstånd med komponenterna kroppsfunktioner (b) och strukturer (S) samt aktiviteter och delaktighet (d). Den andra delen är kontextuella faktorer med komponenterna omgivningsfaktorer € och personliga faktorer.

Kroppsfunktioner omfattar fysiologiska och psykologiska funktioner i kroppen och kroppsstrukturer avser anatomiska delar av kroppen. Aktivitet motsvarar en persons genomförande av en uppgift eller handling. Delaktighet motsvarar engagemang i en livssituation. Omgivningsfaktorer utgör den fysiska, sociala och attitydmässiga miljö i vilken människor lever, som kan ha positiv eller negativ påverkan på kroppsfunktioner, kroppsstrukturer, aktiviteter och delaktighet. Personfaktorer utgörs av personliga egenskaper, bl.a. kön, ålder, livsstil, vanor, uppfostran, coping strategier, social bakgrund, utbildning, yrke, allmänna beteendemönster och karaktär, individuella psykologiska tillgångar och egenskaper, som tillsammans eller var och en kan påverka en persons funktionshinder.

Klassifikationen har en hierarkisk uppbyggnad med alfanumeriska koder för komponenterna:

- Aktiviteter och delaktighet (d) som kan delas på aktiviteter (a) och delaktighet (p)
- Kroppsfunktioner (b)
- Kroppsstrukturer (s)
- Omgivningsfaktorer (e).

KVÅ - Klassifikation av vårdåtgärder

Hälso- och sjukvården bygger i stor utsträckning på att olika professioner samarbetar kring patienterna. Det innebär att beskrivningen av vården måste omfatta åtgärder som utförs av de olika professionerna. Klassifikation av vårdåtgärder (KVÅ) är den första svenska åtgärdsklassifikationen som har denna ambition. Klassifikation av vårdåtgärder omfattar både kirurgiska åtgärder baserat på en gemensam nordisk kirurgisk åtgärdsklassifikation, och en svensk klassifikation av medicinska åtgärder. KVÅ används för inrapportering till patientregistret. Socialstyrelsen har tillsammans med organisationerna Förbundet Sveriges Arbetsterapeuter (FSA), Legitimerade Sjukgymnasters Riksförbund (LSR) och Svensk Sjuksköterskeförening (SSF) utvecklat åtgärds-koder i KVÅ baserade på ICF-strukturen. Dessa åtgärder återfinns i KVÅ sedan 2008 och beskriver verksamheten inom arbetsterapi, omvårdnad och sjukgymnastik mer heltäckande än vad övriga, mer specifika, åtgärds-koder i KVÅ gör.

Under 2016 har KVÅ koderna satts i bruk och används på Kampementet i HSL journalföringen.

NANDA- International Nursing Diagnoses Definitions and Classification

NANDA diagnoser kan sägas motsvara de omvårdnadsdiagnoser som sjuksköterskor formulerar idag enligt VIPS.

Omvårdnadsdiagnoser som är korrekta och valida har en avgörande betydelse i omvårdnadsarbetet. De utgör grunden för val av omvårdnadsåtgärder som optimerar

förutsättningarna för att nå önskade resultat.

Omvårdnadsdiagnoser kan ses som en nyckel till framtida evidensbaserad professionell omvårdnad - och till ett effektivare bemötande av den enskildes behov. När användningen av elektroniska patientjournaler ökar ger standardiserade omvårdnadsterminologier som NANDA en möjlighet att samla omvårdnadsdata och underlätta systematisk analys inom och mellan hälso- och sjukvårdsorganisationer.

Att arbeta med det nya nationella fackspråket kommer att innebära en ny struktur och arbetsmetodik för de legitimerade yrkesutövarnas sätt att bedöma, analysera och kategorisera de olika delarna jämfört med dagens VIPS system (sökord för journalföring). Även för MAS kommer det att innebära ett helt nytt sätt att granska journaler på för att se att de boende får den vård de har rätt till och att vården är av god kvalitet.

Fallriskförebyggande arbete

Fallolyckor är den olyckstyp som leder till flest dödsfall i Sverige. Orsaker till att äldre faller är nedsatt muskelstyrka, balans och gångsvårigheter, syn, nedsatt reaktionsförmåga, inaktivitet, kognitiv nedsättning (demenssjukdom) och biverkningar av läkemedelsbehandling. Detta kan förebyggas med utprovning av rätt hjälpmedel samt undervisning till den enskilde och personal. Träning i form av att kunna utföra gång i den omfattning den enskilde orkar i den dagliga livsföringen och balansträning är viktig för att behålla eller träna upp funktioner. Det är viktigt att fortlöpande gå igenom de läkemedel som den enskilde relaterat till ev. biverkningar som kan ha betydelse i ett fallförebyggande syfte. Ett näringsintag är också viktigt för att bibehålla sina funktioner. Anpassning av miljö samt individuellt utformad tillsyn är andra viktiga säkerhetsåtgärder. Dialog pågår hur personalen i de olika verksamheterna kan erbjuda den enskilde såväl meningsfulla individuella som gruppaktiviteter för att t.ex. minska oro och rastlöshet.

Speciellt viktigt har varit att organisera tillsyn i det dagliga arbetet för de personer som har en nedsatt minnesfunktion och samtidig fallrisk då dessa personer "glömmer" de råd som personalen lämnat om att ringa på personal eller att använda hjälpmedel.

Vid inflyttning till Kampementet har sjuksköterska utfört fallriskbedömning i samverkan med sjukgymnast/fysioterapeut och kontaktperson. Om det funnits en fallrisk har det under året i upprättas en fallpreventionsplan. Den enskilde och ibland närstående har varit delaktiga i vårdplanens upprättande samt få information om innehåll kring planerade målformuleringar och åtgärder.

Det är viktigt att personalen har förutsättningar att följa ordinationer och att det dagliga arbetet planeras utifrån de olika hjälpbehov de boende har på en enhet.

Tillräckligt med personal och kompetens är en förutsättning. Att sträva efter hög personalkontinuitet samt lugn och trygg vårdmiljö är en mycket viktig framgångsfaktor för att

förhindra fallolyckor. Det är viktigt att personalen har en god kännedom om de olika boendes vanor och inte minst risker som finns samt hur personalen ska arbeta för att undanröja dessa. Den boende ska få rätt hjälp vid förflyttningar av en eller två medarbetare, att få tillsyn och stöd, att gå på toaletten innan det blir så akut att den enskilde ringer på klockan, väntar på personal som kanske är upptagna och börjar gå själv och faller i samband med detta. Lokalernas utformning har en avgörande betydelse för hur personalen ska kunna ha uppsikt över framförallt de personer som har en kognitiv nedsättning med fallrisk.

Arbetet med att skapa bra team runt den enskilde och att genomföra team möten regelbundet fortgår. Detta arbetssätt ger bättre förutsättningar för personalen att skapa en gemensam målbild för vilka insatser den enskilde behöver samt hur insatserna ska utföras i varje enskilt fall, förebygga fall samt minska risken för skada eller dess omfattning.

Nutrition

I samband med inflyttning av ny boende har sjuksköterska i mycket högre utsträckning utfört riskbedömning enligt MNA (Mini Nutritional Assessment) avseende nutrition. Vid risk för undernäring/felnäring har det i de flesta fall upprättats en vårdplan.

Kosten som serveras på Kampementet ska vara anpassad efter de näringsbehov som de äldre har. Nattfastan ska inte överstiga 11 timmar eller dygnsfastan över 4 timmar.

Sjuksköterskan utför en riskbedömning enligt MNA som är ett instrument som används för att upptäcka risk för undernäring relaterat till ev. nutritionsproblem på grund av sjukdom, ät och sväljsvårigheter, problem med tänder osv. Alla problem kring dokumentationen ska dokumenteras i omvårdnadsjournalen. Sjuksköterskan ordinerar olika specialkost och näringstillskott.

Personer med ätsvårigheter har oftast ett stort omvårdnadsbehov. Det är viktigt att det finns tid för att kunna genomföra matningar på ett professionellt sätt i lugnt tempo. Under året har verksamheterna arbetat med att göra riskbedömningar för att hitta boende som är i riskzon för att bli undernärda samt de som är undernärda.

Under året kan vi se att de boende har kunnat bibehålla sin vikt i större utsträckning samt det är flera som har gått upp i vikt jämfört med år 2015.

Sondmatning

Sondmatning ges i de fall den enskilde har någon sjukdom som orsakar sväljningssvårigheter. Sonden kan vara insatt via näsan eller munnen genom matsäcken eller via bukväggen till matsäcken. Beroende på vilken typ av sond som är insatt kräver skötsel och matning olika kompetens av personalen. Det vanligaste är att sond som går via bukväggen används s.k. PEG sond. Ett fåtal boende får sin näring via PEG sond matning.

Nattfasta

Tiden från dagens sista måltid fram till första måltid på morgonen efter utgör den aktuella nattfastan. Nattfastan ska inte överstiga 11 timmar. Är nattfastan längre omvandlas kroppens byggstenar till energi vilket leder till förlust av viktiga proteiner. På Kampementet har man fortsatt arbetet med att göra riskbedömningar för att upptäcka risk/undernäringstillstånd. Ett större antal vårdplaner för de boendes nutrition. Ett viktigt arbete har också varit att försäkra att nattfastan inte blir för lång och att servera näringsriktiga såväl kvälls och nattmål som de boende önskat sig.

En samlad indikator s.k. "nattfastemätningar" genomförs av Verksamheten två gånger per år. Verksamheten redovisar ett antal indikatorer på utförda satsningar kring nattfasta och nattmål. Resultaten från dessa mätningar har visat att personalen följer nattfastans längd, erbjuder nattmål samt att det finns i stor utsträckning åtgärder vid riskbrukare. Resultaten visar även att rutinen för att erbjuda nattmål fungerar väl. Det är fåtal brukare som inte får/erbjuds nattmål då de har vaknat eller väcks vid toalettbesök. De boende som överstiger 11 timmar är som oftast terminala, vårdas i livets absoluta slutskede eller har önskat bli ostörda på natten eller nattsömnen har bedömts viktigare för boendes allmänna hälsa än att den boende väcks för nattmål.

Trycksårspåbyggande arbete

Ett trycksår orsakas av att cirkulationen i ett område av huden har försämrats på grund av tryck. Om en del av huden utsätts för ett ihållande tryck påverkas cirkulationen i området snabbt. Om man är frisk och rörlig känner man obehag av den försämrade cirkulationen och byter ställning så att man till exempel sätter sig annorlunda på stolen eller lägger sig bekvämare i sängen.

Har man däremot svårt att röra sig riskerar trycket att bli långvarigt. Cirkulationen blir då mer allvarligt påverkad så att hudens celler inte får näring och syre som de behöver, och inte kan göra sig av med restprodukter. Då uppstår trycksår. Ett trycksår kan komma snabbt, ibland bara på några timmar. Det är få trycksår som uppstått i verksamheten. Varje boende som flyttar in på särskilt boende ska få en riskbedömning utförd av sjuksköterska för att upptäcka om det finns risk för trycksår eller om trycksår redan finns. Vid risk för sår eller förekomst av trycksår upprättas en vårdplan. På Kampementet har under 2016 uppstått ett trycksår och av de boende som hade trycksår under 2016 hade de såret vid inskrivning eller såret hade uppstått hos en annan vårdgivare.

Symtom på trycksår

Huden blir öm och röd eller missfärgad. Om ett trycksår bildas kan den äldre få riktigt ont. Områden där ben ligger nära huden brukar vara värst utsatta. Om man är sängliggande kommer trycksåret ofta på bakhuvudet, öronen, skinkorna, armbågarna eller hälarna.

Under året har omvårdnadsansvariga sjuksköterskor tillsammans med omvårdnadspersonalen arbetat med att göra riskbedömningar enligt Nortonskalan (instrument för att mäta risk att utveckla trycksår) samt upprättat vårdplaner för de boende med risk för att få trycksår eller i de fall den enskilde redan haft ett trycksår. Mycket få trycksår uppstår i den egna verksamheten utan trycksåret ha uppstått hos annan vårdgivare t.ex. slutenvården.

Palliativ vård i livets slutskede och Svenska Palliativregistret

Ett nationellt arbete pågår med experter inom den palliativa vården har utmynnat i en nationell vårdplan för vård i livets slutskede. Under 2016 avled 51 personer på Kampementet, detta innebär att det i princip alltid är en boende som är palliativ. Med andra ord är behovet av ökad kunskap samt gemensamt strukturerat arbetssätt inom arbetet med livets slut högaktuellt. En multiprofessionell grupp har utbildats av PKC/ Stockholms Stad till palliativa ombud. Sedan tidigare finns det utbildade medarbetare inom vård av livets slut, en sjuksköterska och en undersköterska. Verksamheten har under 2016 börjat arbetat utifrån de nationella riktlinjerna för palliativ vård i livets slutskede i team och håller nu på att ta fram ett arbetssätt samt omarbetad rutin för palliativ vård enligt den nya riktlinjen.

Rehabilitering

En rehabiliteringsjournal upprättas vid inflyttning på Kampementet. Vid vårdplaneringar är det en målsättning att förutom sjuksköterska och kontaktperson även arbetsterapeut och/eller sjukgymnast/fysioterapeut närvarar. Hjälpmedel utprovas individuellt och förskrivs. Användningen av hjälpmedel följs upp. ADL (allmän daglig livsföring) Sunnås bedömning utförs och dokumenterats i journalen.

Sjukgymnasten/fysioterapeuten utför förflyttningsbedömning för att bedöma den enskildes behov av stöd i samband med förflyttningar. Denna bedömning har dokumenterats i journalen. Den personal som stödjer den enskilde vid förflyttningar ska känna till ordinationen och följa den för att minska risk för fallskador. Sjukgymnaster/fysioterapeuter och arbetsterapeuter arbetar fortlöpande med att revidera och upprätta rehab planer där mål och åtgärder samt utvärdering dokumenterats för rehabilitering. Ett annat stort område har varit att delta med sina kompetenser på rehabteam möten, ICF teammöten, BPSD teammöten, Fallkonferenser samt kvalitetsteamöten i verksamheterna samt hållit förflyttningsutbildningar.

Under 2016 slutade en sjukgymnast sin anställning och under ca 3 månaders tid som rekryteringen tog fick verksamheten hjälp av en extern sjukgymnast med akuta bedömningar och rehabilitering med prioriterade fall tills en ny fysioterapeut kunde påbörja sin tjänst på Kampementet.

Mun och tandvård

Stockholms Läns Landsting har slutit avtal med utförare av tandvård och betalar kostnaden för att alla som flyttar in på särskilt boende får erbjudande om munhälsobedömning en gång om året. I avtalet ingår även utbildning till personalen kring munvård. Den enskilde kan tacka nej till erbjudandet om han/hon inte vill utnyttja erbjudandet.

De flesta boende på Kampementet har under året tackat ja till erbjudandet.

Vårdhygien

Under året har vi haft besök av vårdhygiensjuksköterskan där hon har utbildad personal kring basala hygienrutiner och bl.a. om multiresistenta bakterier. Under år 2016 hade inte Kampementet någon vårdhygienrond utan arbete med vårdhygienfrågor fortsatte enligt den gamla rapporten. Egenkontroller kring de basalahygienrutiner samt följsamhet till den har utförts tre gånger under året. Även självskattning enligt instrument från Vårdhygien har utförts på Kampementet. Denna skattning (egenkontroll) görs två gånger per år för att utvärdera i vilken grad verksamhetens medarbetare följer de basala hygien rutiner i verksamheterna. Verksamhetschefen har sedan gjort en utvärdering av hur de basala hygienrutinerna efterlevs. Resultaten visar att förutsättningar till arbete enligt basala hygienrutiner är goda och de områden som man har funnits brister är ffa. Spritning av händer före användning av skyddshandskar. Som en bifynd hittades att följsamhet till rutinen om påfyllning av förbrukningsmaterial i brukarnas rum fungerade dåligt. Detta lyftes upp i kvalitetsmöten och på APT och har sedan efter observationer förbättrats till den graden att följsamheten till rutinen är nu god.

Under maj skedde spridning av betahemolyserande streptokocker av grupp A där sex brukare avled. En lex Maria utredning gjordes som resulterade till En Lex Maria utredning. IVO avskrev ärendet då de ansåg att verksamheten har fullgjort sin skyldighet att utreda och anmäla händelser och att vårdgivarens slutsatser var rimliga och adekvata. Vårdgivaren har vidtagit och planerade vidta åtgärder som hindrar att liknande händelse ska hända igen.

Läkemedelsanvändning

Läkemedelsanvändningen hos äldre har ökat kontinuerligt under de senaste 20 åren. Den omfattande läkemedelsanvändningen kan innebära en påtaglig risk för biverkningar och läkemedelsinteraktioner.

I läkarorganisationernas avtal med Stockholms Läns Landsting ingår att utföra läkemedelsgenomgångar. På Kampementet har det genomförts läkemedelsgenomgångar i mycket stor omfattning. Infektionsregistreringen visar att på Kampementet används antibiotika sparsamt jämfört de andra särskilda boenden på Östermalm

Samverkan för att förebygga vårdskador

- Under året har arbetet fortsatt med att skapa bra samverkans forum och rutiner internt i verksamheterna.
- Regelbundna hälso- och sjukvårdsmöten har genomförts där chefer och legitimerad personal deltagit samt MAS deltar 2 gr per år.
- Möten med läkarorganisationen har genomförts

Risakanalys

I det nya avvikelssystemet Attendo ADD som togs i bruk i maj 2015 på Kampementet finns riskanalys som en del av händelserapport. Vid varje inträffad och rapporterad avvikelse utförs en riskanalys där en skattning görs hur stor sannolikhet att händelsen inträffar igen och vilken allvarlighetsgrad det kan komma att få. Verksamheten har utfört även riskanalyser t.ex. inför sommarplanering, Införandet av sk att göra lista för HSL personal i Vodok, arsell om

kommulas stejk etc. Riskanalys ingår även som en del av det nya kvalitetsledningssystemet.

Hälso- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet

Avvikelse rapporteras och strategin är att minska avvikelser som kan innebära risk för vårdskada eller rent av medföra vårdskada till ett högt patientsäkerhetsmedvetande. Syftet är att kunna rapportera risker dvs. innan det går så långt att det drabbar någon boende.

Medarbetare rapporterar avvikelser och fallincidenter i datasystem Attendo add. Rapporteringsskyldigheten är välkänd för medarbetarna i samtliga verksamheter. När avvikelse eller fallincident uppstår registreras en avvikelse rapport. Den ansvariga sjuksköterskan i tjänst gör en bedömning och vidtar akuta åtgärder. Den omvårdnadsansvariga sjuksköterskan eller arbetsterapeut/sjukgymnast beroende på art av avvikelse handlägger incidentrapporten ytterligare och planerar för vidare åtgärder eller vidtar åtgärder enligt MAS riktlinje och lokala rutiner. Verksamhetsledningen sammanfattar en verksamhetsanalys enligt lokala rutiner.

Om det finns risk för vårdskada eller om vårdskada uppstått har regionchefen och MAS involverats för utredning och beslut om ärendet ska anmälas vidare till IVO. MAS har en fortlöpande insyn och följer handläggningen av de avvikelser som rapporteras i Attendo ADD. Kampementets kvalitetsgrupp skickar in en månadsredovisning på sina avvikelser samt handläggning av dessa till Östermalms SDF MAS.

MAS sammanställer de rapporter och avvikelser som rapporteras en gång per år till Vård och omsorgsnämnden i patientsäkerhetsberättelsen.

En fortlöpande samverkan och dialog kring avvikelser som inträffar i de olika verksamheterna sker fortlöpande mellan MAS och verksamheternas ledning.

Om MAS och regionchefen anser att hon behöver göra en mer omfattande utredning vid allvarligare avvikelse/risk för vårdskada/inträffad vårdskada gör en utsedd utomstående utredare denna i samverkan med verksamhetens medarbetare. Efter det att utredningen är genomförd fattar MAS beslut om avvikelsen ska anmälas enligt lex Maria till Inspektionen för vård och omsorg, IVO enligt delegation från vårdgivare. MAS informerar i dessa fall Vård och omsorgsnämnden.

Verksamhetschefen tillsammans med kvalitetsgruppen (eventuellt med sjuksköterska med enskilt ledningsuppdrag om det finns sådan) ansvarar för att en övergripande verksamhetsanalys görs av månadens avvikelser samt att resultat återkopplas till medarbetare enligt lokala rutiner.

Verksamheten har gjort en Lex Maria utredning som ledde till Lex Maria anmälan till IVO. Resultatet visade IVO avskrev ärendet med hänvisning till att utredningen var väl gjord, rimliga och adekvata slutsatser hade gjorts samt tillräckliga åtgärder hade vidtagits för att liknande händelse inte ska träffa igen.

Klagomål och synpunkter

Det har inkommit ett klagomål till MAS kring hälso- och sjukvård. Det handlar om en närståendes klagomål kring en brukares viktförlust på 28 kg på tre månader samt att

verksamheten hade brustit i sitt ansvar för vården och omsorgen av berörda brukaren. Både staden och IVO svarades med en utredning som visade att så inte var fallet, utan utredningen med händelseanalys visar att verksamheten inte har brustit i omhändertagande av patienten. Trots den omfattande kontakten med godemannen/ dottern kring brukarens hälsa, vård och omsorg inte har upplevts som tillräcklig av den närstående. Verksamheten har inte lyckats skapa en samsyn med närstående kring brukarens demensdiagnos, tillstånd och behov.

Samverkan med brukare och närstående

Det har skett ett fortsatt utvecklingsarbete under året med att tydliggöra boendes och anhörigas rätt till delaktighet i vård och omvårdnad. Att skapa delaktighet för den enskilde i planering, vilka mål som sätts samt delaktighet i resultat skapar en delaktighet för den enskilde. Verksamheten har inbjudit närstående till regelbundna vårdplaneringsmöten under året. Verksamhetscheferna på båda enheter skickar ett veckobrev där det framkommer information kring aktiviteter, förändringar inom personalgruppen samt andra aktuella händelser i verksamheten. Brukarmatråd träffas 4 gr per år samt närståendeträffar för hela Kampementet sker två gånger per år. På demensenheten har genomförts närståendeträffar en gång i månaden.

Utredning, analys och sammanställning

Klagomål

Alla klagomål utreds i första hand av den chef som är ansvarig för berörd boendeenhet

- Allvarliga klagomål som inkommer till Östermalms SDF MAS utreds av denne annars skickas ärendet till verksamhetschef för vidare utredning.
- Utredning av klagomål kan också vara en avvikelse Ledning i verksamhet samordnar och samverkar kring utredning.
- Klagomål kan föranleda granskning av verksamhet
- Antalet inkomna klagomål och synpunkter som gäller hälso- och sjukvård är få till antalet.

Resultat

Strukturmått

- Genomgång/information/utbildning och diskussioner i personalgrupper och ledningsmöten har skett med chefer och hälso- och sjukvårdspersonal kring hälso- och sjukvårdsfrågor. Två gånger per termin deltar även MAS i dessa möten. På dessa möten avhandlas patientsäkerhetsrisker, inkomna avvikelser och behov av stöd i utvecklingsfrågor som rör hälso- och sjukvård.
- Mätning av olika indikatorer sker fortlöpande och sammanfattas i bl.a. patientsäkerhetsberättelsen
- Fortlöpande granskning och utredning av inkomna avvikelser

Processmått

- Handläggningen av hälso- och sjukvårdens avvikelser och fallrapporter har förbättrats ytterligare rent generellt

- Antalet läkemedelsavvikelser har sjunkit hos båda enheter i verksamheten.
- Arbetet med att förebygga fallskador har givit synbart resultat. Enheterna har arbetat i multiprofessionella team. Antal fall och fall med skada har minskat på somatiska enheten men ökat lite gran på demensenheten. Fem fall resulterade i fraktur.
- Dokumentationen i omvårdnadsjournalerna har förbättrats kvalitetsmässigt samt personalens följsamhet till sin skyldighet att dokumentera har förbättrats.
- Dokumentation på HSL journaler har systematiserats och förbättrats då standardvårdplaner används i ännu större utsträckning.
- Ansvarsfördelning och rapportering i det dagliga arbetet har utvecklats fortlöpande
- Vård i livets slutskede har förbättrats utifrån de gällande krav som idag anges av Socialstyrelsen och som registreras och redovisas i Svenska Palliativregistret. Registrering i Svenska palliativregistret har ökat (från 18 till 41) med över 100 %. Flera kvalitetsparametrar som registret innehåller har fått bättre genomslag i det dagliga arbetet.
- Delaktigheten för den enskilde och dennes närstående har minskat.

Resultatmätt – Indikatorer för hälso- och sjukvård

Riskbedömningar trycksår

Total 96 boendeplatser varav 90 boende vid mättillfället	2015	2016
Antal boende som erhållit riskbedömning för trycksår	96	90
Antal boende som hade risk att utveckla trycksår eller hade trycksår	16	33
Antal boende med risk eller sår som hade en upprättad vårdplan	16	33

I verksamheterna har ett fåtal trycksår uppstått vilket är mycket positivt. Arbetet med att förebygga trycksår uppvisar gott resultat.

Tablett och insulinbehandlad diabetes

Total 96 boendeplatser varav 90 boende vid mättillfället	2015	2016
Antal boende som behandlas med insulin	4	6
Antal boende som behandlas med tabletter	3	3
Summa	7	9

Arbetet med läkemedelsgenomgångar har pågått under året och är pågående för att ha kontroll över ”onödiga” läkemedel som ev. kan sättas ut och ersättas t.ex. med kvalitativa omvårdnadsåtgärder.

Personcentrerad omvårdnad och medverkan i BPSD register

Arbetet med att implementera personcentrerat arbetssätt (enligt Nationella riktlinjer för vård av personer med demens) ska fortsätta.

Omvårdnadsdokumentationen ska vidareutvecklas utifrån det personcentrerade arbetssättet. De flesta personer med demenssjukdom (drygt 90 %) drabbas någon gång under sin sjukdomstid av svåra psykiska symtom och beteendestörningar, BPSD- symtom. För att komma tillrätta med besvären krävs noggrann utredning av orsakerna till symtomen och därefter personcentrerade åtgärder. Ett bra hjälpmedel för detta är BPSD-registret (nationella kvalitetsregistret). Utbildning av administratörer i BPSD registret har påbörjats under 2014.

Arbetsterapeuten har tidigare genomgått BPSD utbildningen och nu även plan 4 omvårdnadsansvariga sjuksköterska har genomgått BPSD administratörsutbildningen. Under 2016 har 35 av 47 (1 boende har ej demensdiagnos) registreringar genomförts på alla brukare på demensenheten systemet. 35 boende på demensenheten har fått BPSD åtgärder ordinerade. Målsättningen bör vara att samtliga personer med dessa symtom ska utredas, registreras och få en personcentrerad vård. Om så sker kan en stor del av BPSD-symtomen lindras eller helt upphöra. Under 2017 är målet att utbildas fler sjuksköterskor som arbetar på demensenheten samt fysioterapeuten till BPSD administratörer så att de kan delta i teamen kring BPSD symtom.

Riskbedömning nutrition och ätande

Total 96 boendeplatser varav 90 boende vid mättillfället	2015	2016
Antal boende som erhållit en riskbedömning för att upptäcka undernäring	98	90
Antal boende som bedömdes ha en undernäring eller risk att utveckla undernäring	94	66
Antal boende med undernäring eller risk för undernäring som hade en vårdplan med åtgärder	94	66

Antal undernärda boende har minskat från föregående år.

Måltidsstöd 2016

Måltidsstöd per enhet	demens	soma
Total 96 boendeplatser varav 90 boende vid mättillfället	48 platser	48 platser
Antal boende som klarar sin måltidssituation helt självständigt	26	16
Antal boende som behöver hjälp att skära maten men äter självständigt	6	18
Antal boende som behöver hjälp att skära maten och som även behöver stöd vid själva måltiden	7	4
Antal boende som behöver hjälp med allt inklusive matning	7	5

Fler boende behöver hjälp med sitt intag av måltider.

Nattfastemätning 2016-03-30

Enhet 96 boende	Antal boende med nattfasta >11 timmar	Antal boende som saknar dokumenterat åtgärd på omv. plan	Antal boende som erbjudits nattmål
demensenhet	4	0	45
somatisk enhet	5	0	46

Nattfastemätning 2016-09-30

Enhet 96 boende	Antal boende med nattfasta >11 immar	Antal boende som saknar dokumenterat åtgärd på omv. plan	Antal boende som erbjudits nattmål
demensenhet	5	0	46
somatisk enhet	3	0	46

Riskbedömning för fallrisk sammantaget samtliga särskilda boenden

Total 96 boendeplatser varav 90 boende vid mättillfället	2015	2016
Antal boende som erhållit en riskbedömning för fallrisk	96	90
Antal boende som har en konstaterad fallrisk	91	74
Antal boende med fallrisk som har en upprättad vårdplan	91	74

Antalet boende med fallrisk har minskat något. För de med fallrisk har en vårdplan upprättats och uppföljts. Delaktigheten för den enskilde kring fallrisken har ökat från 2015 i och med teamarbetet.

Fallförebyggande arbete

Verksamheten behöver fortsätta arbetet med att utveckla en personcentrerad vård och omsorg.

Individanpassade planer har vidareutvecklas på soma enheten och behöver att utvecklas på demensenheten framför allt gällandes toalettassistans och dess inverkan som fallförebyggande åtgärd

Det är av yttersta vikt att teamet runt den boende kan skapa lugn och harmoni inom vårdenheten. Det är t.ex. viktigt att hitta meningsfulla aktiviteter som kan ge den enskilde större känsla av välbefinnande och hälsoupplevelse trots sjukdom och funktionshinder. Att bekräfta (validera) en person med demens och hjälpa denne att minnas (reminiscence) kan vara ett sätt att minska oro, ångest och planlöst vandrande och därmed många fallincidenter. Taktill massage kan vara en teknik att använda.

Rehabilitering – ADL status och rehabiliterings planer samtliga boende 2016 (90 boende)

Total 96 boendeplatser varav 90 boende vid mättillfället	2015	2016
Antal boende som har upprättad/uppdaterad ADL status under det senaste året	96	90
Antal boende som har upprättad/uppdaterad rehabplan under det senaste året	96	90

Palliativ vård i livets slutskede

Svenska Palliativregistret, Kampementet 2016, 41 registreringar av 51 avlidna:

Indikatorer palliativ vård-Jämförelse	Attendo Rio	Kampementet PI 3-8
Inga trycksår vid dödsfallet	84,2	80
Lindrad från ångest	84,2	90
Lindrad från smärta	94,06	97,5
Dokumenterad munhälsa	57,9	90
Genomfört brytpunktssamtal	61,76	85
Dokumenterad smärtskattning	51,94	45

Kampementet ligger lite högre än vår syster verksamhet Rio i uppfyllelse av indikatorer för ångestlindring, smärtlindring, dokumenterad munhälsa, genomförd brytpunktssamtal men lägre för trycksår vid dödsfallet och dokumenterad smärtskattning med ett smärtskattningssinstrument.

Avvikelser, fallrapporter och läkemedelsavvikelser på Kampementet 2015

Verksamhet	Avvikelser totalt	Fallrapporter	Läkemedels avvikelser
Demensenheten	534	94	Ej signerat 305 Ej givet 44
Soma enhet	691	98	Ej signerat 495 Ej givet 64

Avvikelser, fallrapporter och läkemedelsavvikelser på Kampementet 2016

Verksamhet	Avvikelser totalt	Fallrapporter	Läkemedels avvikelser
Demensenheten	534	123	Ej signerat 224 Ej givet 19
Soma enhet	375	79	Ej signerat 227 Ej givet 58

Avvikelserna som inkluderar även det att boende drabbats av brister relaterat till brister i arbetssätt etc. minskar år från år vilket är mycket positivt.

Ett stort arbete har lagts ner på att ta fram orsaker till att fallavvikelser uppstår och att genomföra förändringar av rutiner, arbetssätt, genomföra team möten och vårdplaneringsmöten.

Det största området där avvikelser uppstår är inom läkemedelshanteringen. Osignerade avvikelser har minskat med nästan 30% på demensenheten och på soma med 55%. Glömda doser har minskat med 57% på demensen och på soma med 10%. Läkemedelshanteringen ska vara säker och ändamålsenlig och varje boende ska erhålla sina läkemedel enligt läkares ordination. Fallen har ökat på demensen med 25% och minskat på soma med 20%. Totalt 5 fall har resulterat i fraktur under 2016. Övriga avvikelser berör omvårdnad, samverkan, dokumentation och leverantörer.

Anmälan enligt Lex Maria

Varje vårdgivare bedriver ett systematiskt arbete för att förhindra att vårdskador uppstår. Vid risk för vårdskada eller då vårdskada uppstått ska en utredning göras och beslut fattas om anmälan ska göras till IVO. Vårdgivaren ansvarar för att göra en anmälan enligt Lex Maria till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). En Lex Maria utredning har skickats till IVO. Utredningen gällde spridning av betahemolyserande streptokocker grupp A där sex brukare avled.

Övergripande mål och strategier för 2017

1. Fortsätta arbetet med att utveckla vården mot ett personcentrerat arbetssätt med tydlig dokumentation i omvårdnadsjournalen

Verksamheten behöver fortsätta arbetet med att utveckla en personcentrerad vård och omsorg i syfte att skapa lugn och harmoni samt välbefinnande för den enskilde.

Personcentrerade planer behöver vidareutvecklas ytterligare.

Det är av yttersta vikt att teamet runt fram för allt den demenssjuke boende kan skapa lugn och harmoni inom vårdenheten, en lugn vårdmiljö. Det är t.ex. viktigt att hitta meningsfulla aktiviteter som kan ge den enskilde större känsla av välbefinnande och hälsoupplevelse trots sjukdom och funktionshinder.

2. Personcentrerad omvårdnad och medverkan i BPSD register

Arbetet med att implementera personcentrerat arbetssätt (enligt Nationella riktlinjer för vård av personer med demens) ska fortsätta. Omvårdnadsdokumentationen ska vidareutvecklas utifrån den enskildes behov. Att i högre grad föreslå och pröva samt dokumentera omvårdnadsåtgärder som förstahandsalternativ i stället för att ge lugnande läkemedel.

3. Fortsätta att skapa bra arbetssätt i verksamheterna för att ytterligare öka delaktighet i vården för den enskilde samt dennes anhöriga.

Arbetet med att skapa delaktighet för de boende och deras närstående i vårdplaneringsmöten där planering av insatser sker samt formulering av omvårdnads mål samt utvärdering av mål och utförda insatser ska fortsätta. Implementering av den nya patientlagen (2014:821) som trädde i kraft 1 januari 2015 har börjat få genomslag i verksamheterna och arbetet kommer att fortsätta under 2016. I patientlagen ställs krav bl.a. på en ännu tydligare delaktighet i vården för boende och anhöriga. Boende har också rätt att

erhålla information skriftligt har också rätt att begära skriftlig information av vårdgivare.

4. Senior alert

Registreringar av riskbedömningar i Senior alert startade under 2016 och 100 % av boende s har dokumenterade riskbedömning i systemet. Nu fortsätter arbetet med att bygga underlag för statistik som ska användas i kvalitetsarbetet.

5. Minska antalet läkemedelsavvikelser

Minska antalet osignerade givna läkemedelsdoser med 50 % och antalet ogivna doser med 50 %.

6. Öka antalet registreringar i Svenska Palliativa registret

Målvärde för år 2017 blir 90 % registreringar.

Marie Pilhjerta

Distriktssköterska, specialist sjuksköterska inom medicin och kirurgi
Verksamhetschef Attendo Kampementet plan 3-8

Christina von Segebaden

Samordnande verksamhetschef Attendo Kampementet och Attendo Rio